

լատինոյ խօսք ընդ խօսաց միաւորեցի եւ ընդ միութեան նորա վկայեմ» : 1603ին՝ «Ի կարճառօտ վարդապետութենէ քրիստոնէից» (Բ. տպագրութեամբ՝ 1623ին) : 1612ին պէտք է տպագրուած ըլլայ Մելքիսեդեկ կաթողիկոսի դաւանութիւնը, որուն համար կը գրէր Գրիգոր Կեսարացի 1614ին «Այս ձեռագրին օրինակն փափն գրել է պատմայ գրով եւ յուղարկել է ի Լեհ, նոյնպէս եւ յամենայն տեղիս» (տես վերը էջ 326) : 1623ին՝ «Միաբանութիւն Հայոց ընդ Հռոմէական սուրբ Եկեղեցոյն . . . որ եղեւ հրամանաւ Եւճենիոսի Դ.» եւ «Այբուրիենք Հայոց» : 1630ին՝ «Առաւել պարզարանութիւն քրիստոնէական վարդապետութեան» :

1611ին, երբ Սիմէոն Լեհացի Հռոմ կը գտնուէր, կը գրէր իւր Ուղեգրութեան մէջ. «Նոյնպէս Հայք եւս ունին ժամ, սրիզալ, դպրատուն . . . : Այլ եւ պատմագիր է հանած. զոր մեք աչօք մերովք տեսաք. Աստուած զիւրեանց հոգին լուսաւորէ, որ զմեզ աւելի կու հոգան քան թէ մեք. եւ ասին թէ ժՌ դուռուչ կու հայի պատման. ապա այժմ պաթալ է, ոչ բանեցնող կայ, ոչ բանող՝ մեր ազգիս է հմարութենէն եւ չարեացն. որպէս եւ ի Վանատիկն²» :

Հռոմի մէջ բացուած հայատառ տպարանի լուրը փափագ արթընցուց Ազարիա կաթողիկոսի սիրտը, առաջարկելու Ս. Աթոռին, որ

² Հանդ. Ամս., 1933, էջ 704—705 :